

**ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK: PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM en ONDERZOEK
MET METAALDETECTOR**

SITE: BREE – WITTE TORENWAL / WITTE TORENSTRAAT (prov. Limburg)

Eindverslag

Bree, 16/07/2011

HAAST

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

Rik van de Konijnenburg & Joan Janssen

Grauwe Torenwal 6/00/1

B-3960 Bree (BE)

Mob. 0496 209 018

e-mail: rik@konijnenburg.com

Haast-rapport 2011-007 / R&E project 2011 - 180

In opdracht van:

Toon Invest, Cobbestraat 21, 3960 Bree

IHV nv, Pater Neyenslaan 8, 3960 Bree

Jehoul nv, Veeweidestraat 56, 3960 Bree

Soort onderzoek: prospectie met ingreep in de bodem, proefsleuvenonderzoek met gebruik van een metaaldetector

Site: Bree – Witte Torenwal / Witte Torenstraat, kadasterpercelen Bree afd. 1 , sectie B, perceelnummers 149R en 152M6

Vergunningsnummer: R&E: 2011 – 180, ref. nr 11-32984

Datum aanvraag: 9 mei 2011

Datum vergunning: 31 mei 2011

Terreinonderzoek: 7 en 8 juli 2011

Leidend archeoloog: Rik van de Konijnenburg

Senior Archeoloog: Joan Janssen

Grondwerken Broekx Dirk, Bree

Rapporteur: Rik van de Konijnenburg

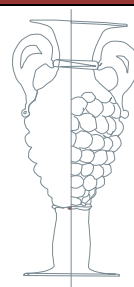
© 2011 HAAST, *Grauwe Torenwal 6/00/1, B-3960 Bree*

Foto's: HAAST – Rik vd Konijnenburg & Joan Janssen (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: HAAST (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

1	Inleiding	Pag. 4
1.1	Basisgegevens	4
1.2	Reden van het onderzoek	5
1.3	Doel van het onderzoek	6
1.4	Samenvatting van het rapport	6
2	Fysisch-geografische context	7
2.1	Geografische situering	7
2.1.1	Algemene landschappelijke en ruimtelijke situering	8
2.1.2	Lokale geo(morfo)logische situatie	8
2.1.3	Lokale bodemkundige situatie	10
2.2	Gekende archeologische waarden	10
2.2.1	Centrale Archeologische Inventaris (CAI)	10
2.2.2	De Ferrariskaart (ca 1775)	11
2.2.3	Atlas Buurtwegen 1846	12
2.2.4	Luchtfotografie	12
3	Onderzoeksmethode	17
4	Onderzoeksresultaten	19
5	Besluit	22
5.1	Beantwoording onderzoeksvragen	22
5.2	Specifieke aanbevelingen voor vervolgonderzoek	22
6	Lijsten	23
6.1	fotolijst	23
7	Bijlagen	25

1. Inleiding

1.1 Basisgegevens

Project	
Naam	Bree – Witte Torenwal, hoek Witte Torenstraat
Soort onderzoek	Proefsleuvenonderzoek
Projectcode	BR_wt-HAAST.007
Gemeentecode	LIMB-BR
Opgravingsvergunning	2011/180 – 11-32984: op naam van Rik van de Konijnenburg

Betrokken partijen	
Opdrachtgever	Toon Invest, Cobbestraat 21, 3960 Bree IHV nv, Pater Neyenslaan 8, 3960 Bree Jehoul nv, Veeweidestraat 56, 3960 Bree
Uitvoerder	HAAST Rik van de Konijnenburg & Joan Janssen Grauwe Torenwal 6/00/1 – 3960 Bree
Begeleiding	n.v.t.
Bevoegde overheid	Vlaamse Overheid, Onroerend Erfgoed - afdeling Limburg Mevr. Ingrid Vanderhoydonck Koningin Astridlaan 50 bus 1 B – 3500 Hasselt

Geolocatie	
Provincie	Limburg
Gemeente	BREE
Deelgemeente	BREE
Toponiem / straat	WITTE TORENWAL : HOEK WITTE TORENSTRAAT
Coördinaten	Kadasterpunt: 51°08'14.80" NB – 5°35'23.90" EL
Kadastergegevens	Bree, afdeling 1, sie.B, perceelnrs 149R en 152M6
Bodemgebruik	Parking voor auto(s (perceel 149R) en braakliggend terrein (152M6)
Terreinoppervlakte	Gemeten oppervlakte: 27 a

Beheer documentatie	
Documentatie	Haast Historisch & Archeologisch Adviesburo, Studies en Toegepast onderzoek Grauwe Torenwal 6/00/1 B-3960 Bree
Gemeente	Overdracht Per 01/08/2011 Gemeentebestuur Bree - stadsmuseum

	Markt z/n 3960 Bree Tel. 089 84 85 60 e-mail: erfgoed@bree.be / toerisme@bree.be
Digitale en analoge kopieën	Toon Invest, Cobbestraat 21, 3960 Bree IHV nv, Pater Neyenslaan 8, 3960 Bree Jehoul nv, Veeweidestraat 56, 3960 Bree
	Dhr. Raf RIBBENS Erfgoedconsulent Ruimte & Erfgoed Phoenixgebouw 8 ^{ste} verdieping Koning Albert II-laan 19, bus 3 B-1210 Brussel (2 exemplaren)
	Ingrid Vanderhoydonck Agentschap Ruimte en erfgoed Vlaams administratief centrum Hasselt Koningin Astridlaan 50, BUS 1 B-3500 HASSELT
	KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIE WETTELIJK DEPOT Keizerslaan, 4 – 1000 Brussel (2 exemplaren)
	Stadsbestuur Bree Vrijthof 10 B-3960 BREE

Beheer vondsten	
Vondsten voorlopig depot	HAAST, Grauwe Torenwal 6/00/1 – B3960 Bree
Definitief depot	Stadsmuseum Bree, Markt z/n, 3960 Bree

1.2 Reden van het onderzoek

De drie eigenaars van het terrein willen drie los van elkaar staande appartementsblokken op het terrein bouwen. Tijdens de heraanleg van de Witte Torenwal in 1981 werden de resten van de verdedigingstoren *de Witte Toren* vrijgelegd en later in het stratenpatroon herkenbaar gemaakt. Aansluitend was een klein stuk van de oude, sterk verzande stadsgracht zichtbaar. In ijlt tempo werden indertijd profielen en funderingen gemeten en ingetekend. Het terrein vlak tegenover deze toren biedt enig perspectief en potentialiteit op archeologische sporen, al was het maar omdat het terrein precies op het punt ligt waar de vroegere hoofdweg richting buurgemeenten Beek en Bocholt liep.

1.3 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is trachten een beter inzicht te krijgen in de menselijke activiteiten in de streek gaande van prehistorie tot hedendaagse tijd. Tot op heden blijven nog steeds veel vraagtekens daaromtrent voor wat betreft het grondgebied van de stad Bree.

Door het onderzoek wordt getracht een voorlopig antwoord te vinden op volgende onderzoeksvragen:

- zijn er sporen aanwezig?
- zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- hoe is de bewaringstoestand van de sporen (goed, gebioturbeerd, ...)?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

1.4 Samenvatting van het rapport

Op het terrein, in de noordwesthoek staat een huis uit het interbellum (ca. 1930) met een gewelfde kelder, wat niet ongewoon was om in die periode zo nog te bouwen. Achter het huis stond een magazijn dat dienst deed als fietsenherstelplaats.

Rond 1985 is het magazijn afgebroken en vervangen door een ontvangst en bureelruimte en een soort veranda. Naast het huis werd een inrit aangelegd die leidde naar een verharde parkeerplaats voor autobussen. Op perceel 152M6 stond tot in het jaar 2003 een grote loods om herstellingen aan autobussen uit te voeren.

In 2003/2004 werd begonnen met het uitgraven van een kelder aan de oostzijde van perceel 152M6. Echter, de werken werden gestaakt en de uitgegraven put werd gedumpt.

Op perceel 149R werd een asfaltweg aangelegd die leidt naar de binnenkoer van de rijkswachtkazerne en werd een verharde parking gemaakt met bouwpuin, een laagje berggrind en fijne grijze gebroken grindkeitjes.

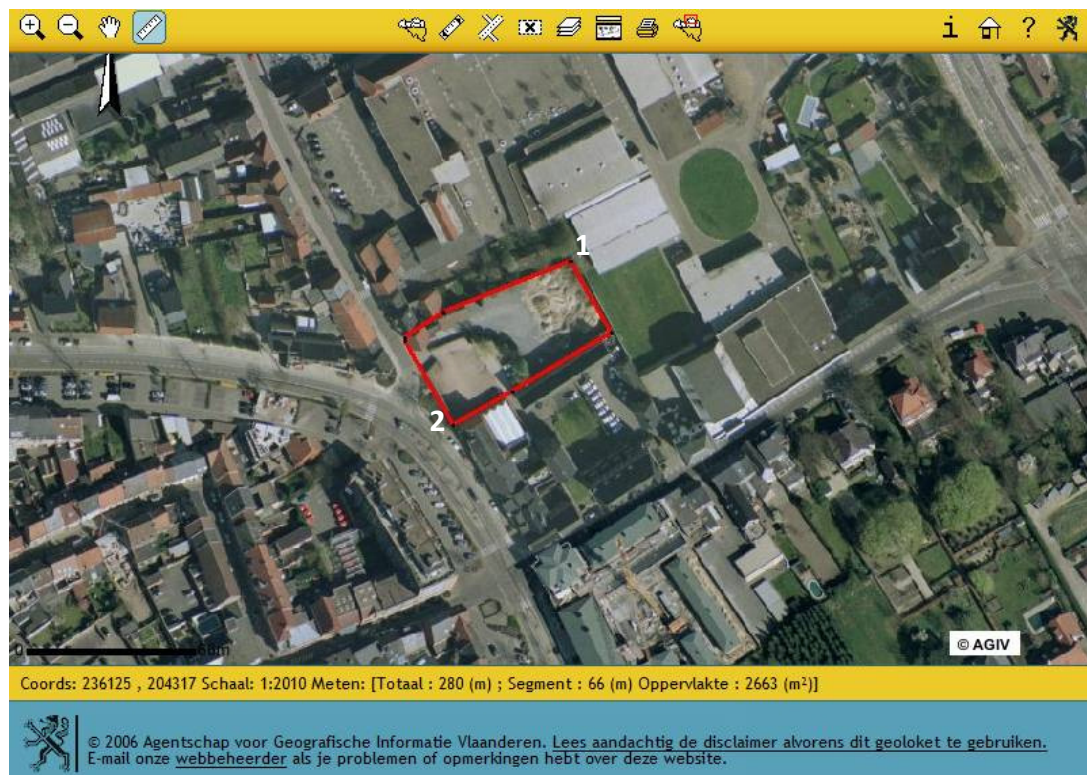
De opeenvolgende, bouw- en graafwerken hebben het terrein grondig verstoord waardoor een groot deel van het oorspronkelijk loopoppervlak definitief verdwenen is inclusief de onderliggende bodem. Het onderzoek was dan ook toegespitst op een zoektocht naar restanten van de oorspronkelijke bodem eerder dan naar sporen van bodembewerking, bewoning of andere sporen van menselijke activiteiten van voor de 20ste eeuw.

De vondsten bleven beperkt tot enkele recente paalgaten, mogelijk een afsluiting van de postmiddeleeuwse, misschien wel middeleeuwse perceelsgrens, en twee verder ondateerbare paalgaten vlak naast elkaar.

2. Fysisch-geografische context

2.1 Geografische situering

Geografische coördinaten:

1: X=236247, Y=204384 / 51°08'34.95" NB – 5°36'04.51" OL

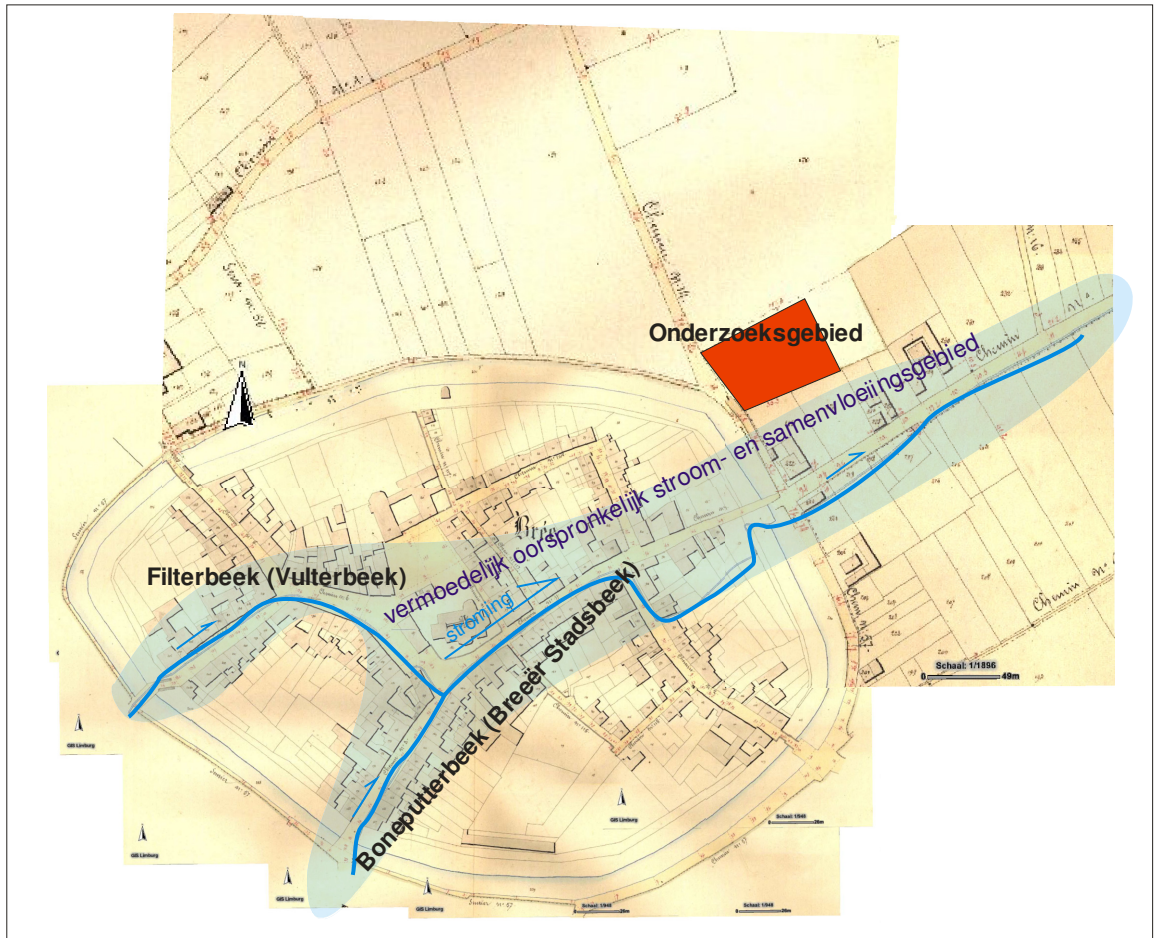
2: X=236200, Y=204316 / 51°08'32.90" NB – 5°36'02.05" OL

2.1.1 Algemene landschappelijke en ruimtelijke situering

Het terrein is gelegen in de Vlakte van Bocholt, aan de rand van het middeleeuwse centrum van Bree, vlak buiten de oude stadsgrachten. Het terrein zal voor de constructie

van wallen en grachten deel uitgemaakt hebben van het stroomgebied van de Filterbeek en de Boneputterbeek. Beide beken vloeiden in de middeleeuwen samen in het Breese stadscentrum zoals op de kaarten uit de Atlas van Buurtwegen(1841 - 1856) nog aangeduid is.

Beide beken ontspringen op de rand van het Kempisch Plateau en hebben door het vrij hoge verval - het niveau +TAW op de plaats waar de Filterbeek de stad in stroomt bedraagt heden ten dage +48,90 m, waar de Boneputterbeek Bree in stroomt is het niveau +47,30 m en waar beide beken de stad uit stromen is het huidige TAW-peil +44,80 m, een verval van respectievelijk 4,10 m en van 2,50 m over een afstand, in rechte lijn van ongeveer 430 m voor de Filterbeek en 360 m voor de Breeër Stadsbeek - grinden en grond van het plateau naar de valleitjes verplaatst.

Anderzijds maakt de Vlakte van Bocholt deel uit van de oude Maasvlakte. De rivier zorgde voor grind en zandleemafzettingen. De Vlakte van Bocholt is vlak, laaggelegen (30 à 45 m) en helt zwak af naar het noorden en het oosten waar ze langzaam overgaat

Een andere belangrijke factor in de bodemvorming is de Feldbissbreuk. Meerdere zware aardbevingen in het verleden hebben gezorgd voor grondverplaatsingen waarbij oude zanden plots dagzomen en andere bedolven worden. Ter hoogte van Bree splitst de Feldbissbreuk zich in de Breuk van Reppel, de Breuk van Grote-Brogel en de Breuk van Bocholt.

[illegible]

Sdmt: Lemige zandbodem, matig natte grond met diepe antropogene humus A horizont met grindbijmenging.

2.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

In de CAI is locatie 50077 VERWERSTOREN opgenomen. Deze 17de-eeuwse toren maakte deel uit van de verdedigingswal rond het Breese stadscentrum. Korter bij ligt de Witte Toren. Een in oorsprong 14de of 15de-eeuwse toren, die in het begin van de 16de eeuw volledig heropgebouwd werd na in 1467 – 1470 te zijn afgebroken op bevel van de Bourgondische Hertog Karel de Stoute.¹

2.2.2 De Ferrariskaart (ca 1775)

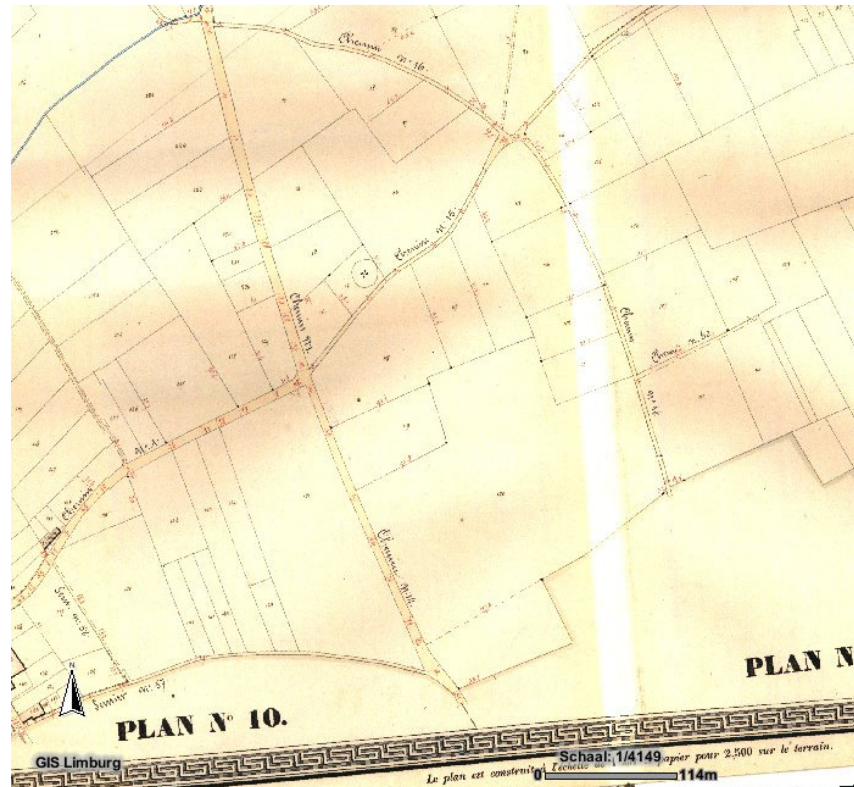
Het onderzochte terrein ligt binnen de cirkel met stippellijn aangeduid. De Ferrariskaart geeft enkel een indicatie dat de gronden in gebruik waren als akker- of weidegrond en dat ze deel uitmaakten van het grondgebied van de stad Bree; gemeentenummer 75.

¹

Van de KONIJNENBURG R. en BEX P., *Kleine Ring om Bree*, Opglabbeek, 1991

Van de KONIJNENBURG R., *De opgravingen op de Stationwal in 1981*, Het Ezendröppe – Tijdschrift van de Geschied- en Heemkundige kring Groot-Bree, 4, 1983, pp. 2 - 18.

2.2.3 Atlas Buurtwegen 1846

Het onderzoeksgebied is het zuidelijk deel van Kaartblad Bree, plan nr 9, perceel 120 “Aan Veeweyerstraet – la commune de Brée – terre”. Eigenaar van de grond is dus de gemeente Bree en het is gewoon grond, waarschijnlijk bedoeld landbouwgrond. Over perceel 120 loopt een servitude nr 1176 die later perceelsgrens zal worden als het perceel wordt opgedeeld in meerdere kavels.

2.2.4 Luchtfotografie

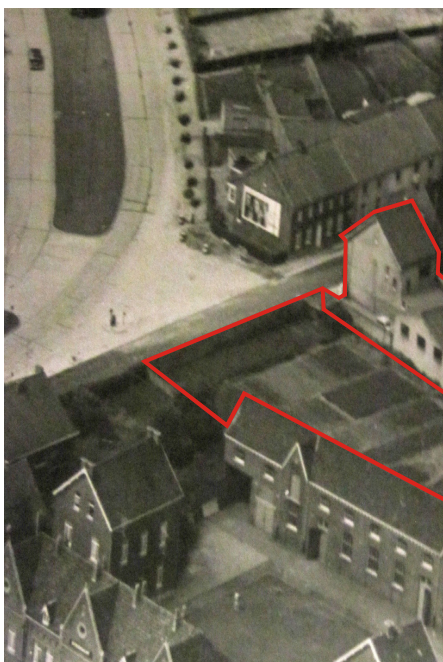
2.2.4.1 Luchtfoto uit het archief van het Nederlands Kadasterbureau te Zwolle.

De opname dateert van 1949. In de noordwest hoek van het terrein is een huis met daarachter een magazijn. Er is een perceelsscheiding die loopt van zuidwest naar noordoost in het verlengde van de zijgevel van het magazijn. Het zuidelijk deel van het terrein, gelegen achter de voormalige paardenstallen en hooizolders van de

rijkswachtkazerne, is in gebruik als moestuintjes voor de rijkswachters die in de kazerne wonen. De woning en het magazijn zijn een fietsenwinkel en een fietsenherstelplaats.

2.2.4.2 Luchtfoto uit 1971 (schuine opname) en luchtfoto uit 1970, beide foto's komen uit het archief van AGIV (1971 = zonder inv.nr, 1970 = detail uit AGIV 1970-10-16_73964)

(© AGIV)

De situatie is onveranderd ten opzichte van 1949; duidelijker herkenbaar zijn de woning en het achterliggend magazijn.

2.2.4.3 Satellietbeeld van GOOGLE Earth, opname 2003

Het terrein is volledig veranderd. In de jaren 1980 wordt het pand verkocht en het magazijn wordt afgebroken. Wat eens een fietsenwinkel met fietsenherstelplaats was wordt een reisbureau met autocars.

Een gedeelte van de moestuinen van de rijkswacht wordt meeverkocht aan de autocaronderneming waardoor perceel 152M6 zijn huidige vorm krijgt net zoals uiteraard perceel 149R. Eind jaren 1980 begin jaren 1990 wordt op perceel 152M6 een loods gebouwd om kleine herstellingen en onderhoud van autocars te doen. Het terrein zelf wordt verhard om dienst te doen als parkeerterrein voor autobussen en de woning wordt verbouwd tot reisbureau met aan de achterzijde een nieuwe aanbouw.

Op perceel 149R wordt een geasfalteerde weg aangelegd die toegang biedt tot de binnenplaats van de rijkswachtkazerne.

2.2.4.4 Satellietfoto GOOGLE Earth, opname april 2010

De loods op perceel 152M6 is verdwenen en bijna de helft van de parking voor autocars is braakliggend terrein waar blijkbaar de verharding verdwenen is. Het vermoeden dat er meer afgebroken is dan enkel de loods wordt mondeling door omwonenden bevestigd. Blijkbaar zijn er eind 2003, begin 2004 bouwplannen geweest voor appartementen en

werd, voorbarig, de kelderruimte daarvoor al uitgegraven. Omdat voor dit project blijkbaar geen bouwvergunning werd afgeleverd, werd de bouwput terug gedempt.

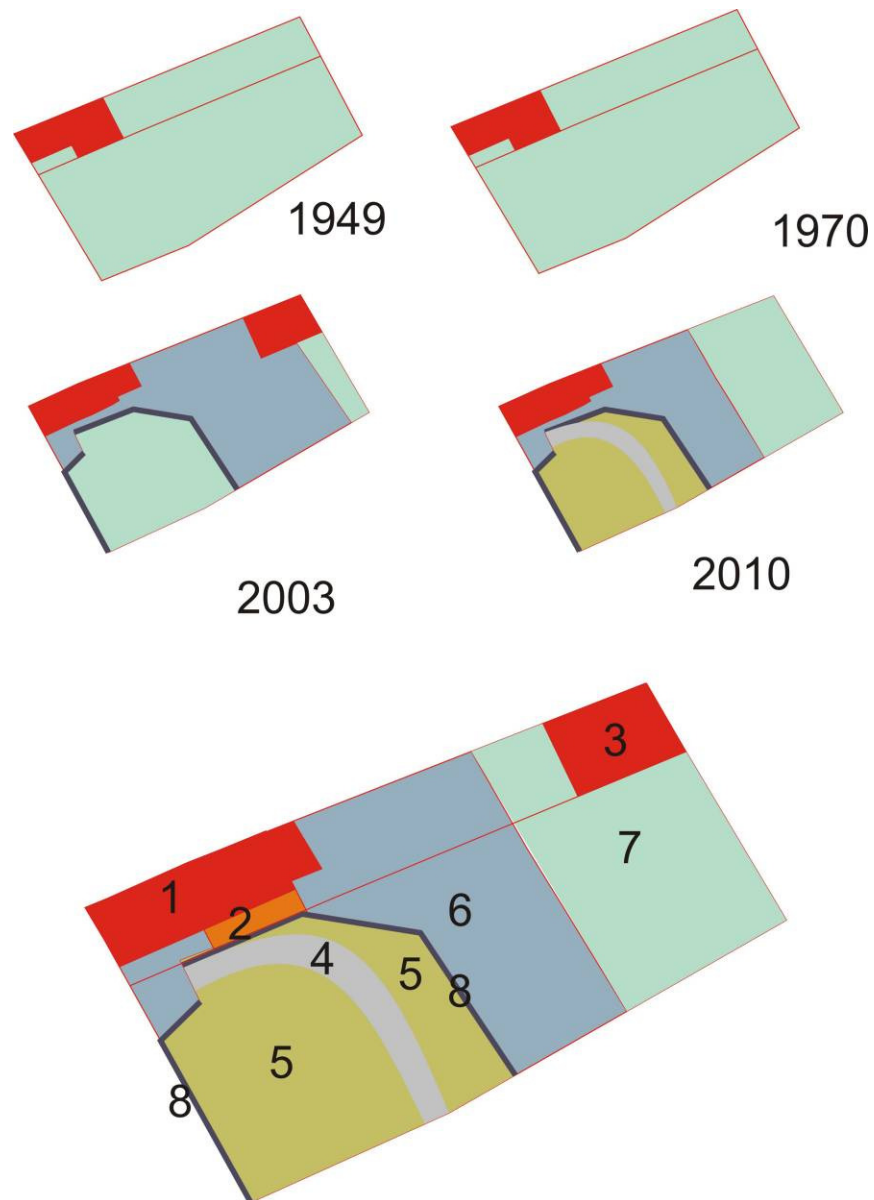
Op perceel 149R is ondertussen een verharding naast de weg aangelegd om parkeerplaatsen te creëren voor het personeel van de – ondertussen hervormde – politiezone Noordoost-Limburg (Bree – Bocholt – Kinrooi – Meeuwen-Gruitrode), die hun kantoren hebben in de voormalige rijkswachtkazerne.

2.2.4.5 Invloed van bouwactiviteiten op het terrein

De bouwactiviteiten van de laatste 25 jaren hebben ongetwijfeld het oorspronkelijk maaiveld gewijzigd en het bodemarchief aangetast. De bouwput uit de jaren 2003/2004 zou “meters” diep geweest zijn, de aanleg van de parking voor bussen ging blijkbaar gepaard met het afgraven van een flink stuk van de oorspronkelijke grond, terugaangevuld met bouwpuin, daarop een laag grove kiezel en dan afgedekt met fijne, grijze kiezels.

De verschillende bouwactiviteiten hebben we getransponeerd naar het recent opmetingsplan. Omdat we geen bouwplannen konden terugvinden van de eerdere bouwactiviteiten hebben we getracht een zo getrouw mogelijke transpositie te maken van hetgeen we op lucht- en satellietbeelden konden waarnemen. Het resultaat is een sterk verstoord terrein:

1: Huidig (af te breken) huis mat achterliggende burelen en veranda, 2: fietsenherstelplaats, 3: loods voor autocars, 4: verharde asfaltweg, 5: verharde parkeerplaatsen voor politiepersoneel, 6: verharde parking voor autocars, 7: in 2003/2004 uitgegraven kelder, 8: scheidingsmuren in betonblokken.

3. Onderzoeksmethode

De bijzondere voorschriften van het Agentschap Ruimte en erfgoed bepalen dat het terrein voor minstens 10% van de oppervlakte dient te worden onderzocht met parallelle proefsleuven met een maximale onderlinge afstand van 12 m (middenpunt tot middenpunt). De onderzoekssleuven kunnen aangevuld met kijkvensters van minimaal 5 x 5 m en maximaal 13 x 13 m, of eventueel dwarssleuven.

Omdat het terrein buiten de oude stadsgrachten gelegen is, hebben we geopteerd voor sleuven parallel aan de straat, ook omdat op die manier het terrein gemakkelijker kon geprospecteerd worden gelet op het feit dat de toegangsweg tot de politiekantoren nog in gebruik is.

Er werden 7 sleuven gegraven waarvan 6 in noordzuid richting en één in oostwest richting. Na het uitdiepen van de sleuven werden in de sleuven 5, 6 en 7 nog boringen gedaan met een edelmanboor diameter 6 cm om te peilen naar de mogelijke diepte van de onaangeroerde grond.

Ten slotte werden enkele vlakken in sleuf 1 en 6 bijgeschaafd met een grondschaaf en schop en werden alle sleuven nauwkeurig onderzocht met een metaaldetector type Garrett Ace 250.

Wat de waterpassing betreft werd gerefereerd naar de putdeksel in de stoep vlak voor de toegang tot het terrein. De hoogte daarvan is recent opgemeten omwille van herinrichtingsplannen van de Kleine Ring in Bree en de kruispunten met de aansluitende straten. De putdeksel ligt op + 45,33 m TAW.

afmetingen sleuven 2011-180			
Bree - Witte Torenwal			
sleuf nr	lengte m	breedte m	opp m2
1	18,3	4,5	82,35
2	15,5	3	46,5
3	11,8	3	35,4
4	6	1,5	9
5	22	3	66
6	25,5	3	76,5
7	23,2	3	69,6
opgegraven opp			385,35
totale oppervlakte			2700
% opgegraven opp			14,272

Bree - Witte Torenwal - project 2011-180
niveaumetingen /
waterpassing
referentiehoogte: putdeksel in Witte Torenstraat = +45,33m
TAW

metingen	sleuf 1			sleuf 2			sleuf 3		
in cm	maaiveld	bodem	diepte	maaiveld	bodem	diepte	maaiveld	bodem	diepte
0m	182,5	248,5	-66	189	322,4	-133,4	203	255,5	-52,5
5m	189	235	-46	199,5	254	-54,5	206	259	-53
10m	185,6	231,7	-46,1	200	245	-45	206,5	260,4	-53,9
15m	178,4	234,2	-55,8	202,4	247,5	-45,1			
20m									
25m									

metingen	sleuf 4		
in cm	maaiveld	bodem	diepte
0m	167,4	285	-117,6
5m	165,5	249,5	-84
10m			
15m			
20m			
25m			

metingen	sleuf 5			sleuf 6			sleuf 7		
in cm	maaiveld	bodem	diepte	maaiveld	bodem	diepte	maaiveld	bodem	diepte
0m	176	266,5	-90,5	180	249	-69	173	248	-75
5m	175,5	252,5	-77	173	255	-82	183	256	-73
10m	175	250,3	-75,3	171	290	-119	182	268	-86
15m	174	254	-80	178	270	-92	184	255	-71
20m	168	251	-83	168	254	-86	191	291	-100
25m				168	247	-79			

omrekening naar TAW: referentieniveau = 45,330 + 1,636 = 46,966

metingen	sleuf 1			sleuf 2			sleuf 3		
in m	maaiveld	bodem	diepte	maaiveld	bodem	diepte	maaiveld	bodem	diepte
0m	45,141	44,481	0,66	45,076	43,742	1,334	44,936	44,411	0,525
5m	45,076	44,616	0,46	44,971	44,426	0,545	44,906	44,376	0,53
10m	45,11	44,649	0,461	44,966	44,516	0,45	44,901	44,362	0,539
15m	45,182	44,624	0,558	44,942	44,491	0,451			
20m									
25m	25m								

metingen	sleuf 4		
in m	maaiveld	bodem	diepte
0m	45,292	44,116	1,176
5m	45,311	44,471	0,84
10m			
15m			
20m			
25m			

metingen	sleuf 5			sleuf 6			sleuf 7		
in m	maaiveld	bodem	diepte	maaiveld	bodem	diepte	maaiveld	bodem	diepte
0m	45,206	44,301	0,905	45,166	44,476	0,69	45,236	44,486	0,75
5m	45,211	44,441	0,77	45,236	44,416	0,82	45,136	44,406	0,73
10m	45,216	44,463	0,753	45,256	44,066	1,19	45,146	44,286	0,86
15m	45,226	44,426	0,8	45,186	44,266	0,92	45,126	44,416	0,71
20m	45,286	44,456	0,83	45,286	44,426	0,86	45,056	44,056	1,00
25m				45,286	44,496	0,79			

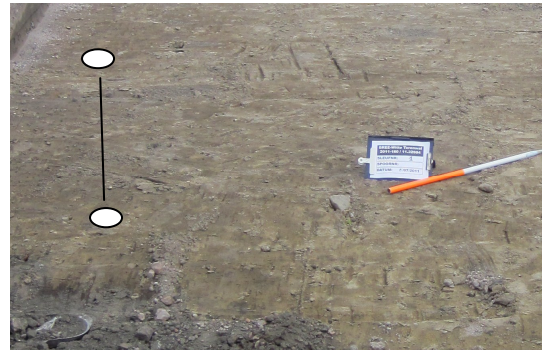
4. Onderzoeksresultaten

4.1 Bodemsporen

Op het terrein werden in sleuven 1 en 6 bodemsporen aangetroffen van antropogene oorsprong.

In sleuf 1 betreft het twee zeer recente rechthoekige afvalputten ; recent omwille van de aanwezigheid van verschillende plastics, inoxkommen bouwpuin etc. Tussen deze twee afvalkuilen werden 3 paalgaten gevonden. De restanten van de houten paalpunten waren bewaard. Het paalgat is een vierkante put met zijden variërend van 17 tot 19 cm. De paal zelf heeft een diameter van ca 8 cm. De paalgaten liggen op regelmatige afstand van elkaar. De

tussenmaat is 2,80 m. De lijn die deze paalgaten vormen loopt van zuidoost naar noordwest en schuin naar de huidige afsluitingsmuur.

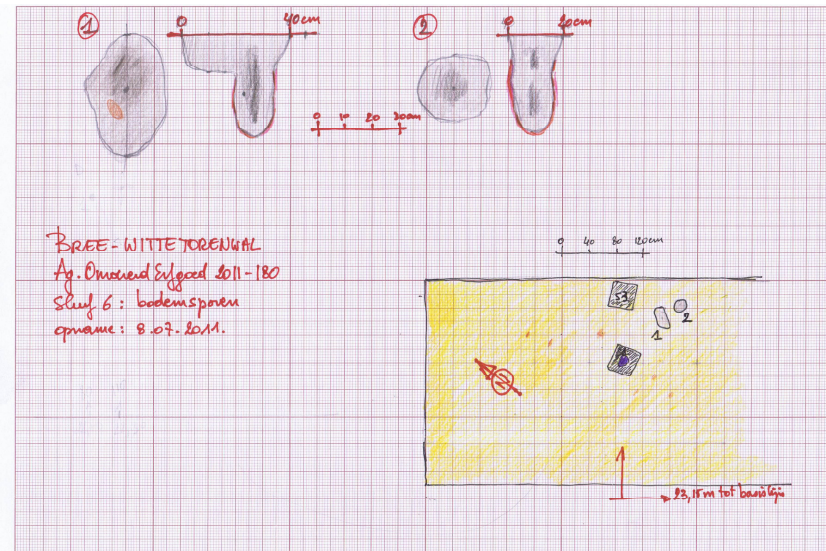

In sleuf 6 werden 4 paalgaten aangetroffen. Twee daarvan (spoor 3) zijn rechthoekige uitgravingen met zwarte teelaarde als vulling. De kern bevat vooral ijzerrestanten. De afmetingen van de gaten zijn ca. 42 x 42 cm in het vierkant. Vlakbij deze sporen werden twee andere paalgaten gevonden. De vulling en vorm is totaal verschillend van vorm van de andere sporen.

Het eerste, spoor 1 in sleuf 6, is in het vlak ovaal van vorm met een grootste diameter van 42 cm en de kleinste bedraagt 29 cm. In coupe is er een onderscheid tussen het uitgegraven deel en het deel waar de paal ingeslagen werd. Dat gedeelte meet 16 cm in diameter en heeft aan de zijanten een donkerbruine verkleuring die fel afsteekt tegen de grijze vulling van het gat zelf. De kern van dit gedeelte van het paalgat bevat redelijk wat resten van houtskool. De gemeten paaldiepte is 37 cm. Er werd geen bodembemonstering gedaan.

Spoor 2 is een rond paalgat met identieke grijze zandvulling als paalgat 1. De diameter bedraagt 21 cm, de diepte bedraagt 36 cm. Ook hier rondom het paalgat een scherp afgetekend donkerbruin laagje tussen de moederbodem en de vulling van het paalgat. Ook hier werd geen bodemonmonster genomen.

4.2 Stratigrafie van het terrein

Op meerdere begin en eindpunten van sleuven werden profielputten gegraven in de hoop het bewaarde niveau van de oorspronkelijke bodem over heel het terrein terug te kunnen vinden. De terreindoorsnede en overzicht van verstoringen, zie bijlage *stratigrafie van het terrein* moge duidelijk maken dat vooral perceel 152M6 grondig verstoord is, zelfs in die mate dat het archeologisch interessante niveau nagenoeg volledig verdwenen is.

4.3 Archeologica

Behalve zeer recente handdoeken, dekens, betonblokken, bakstenen, inoxkommen, een hark, kabels, plastic zakken, dekens etc... werd niets gevonden dat archeologisch interessanter zou kunnen zijn dan de opgesomde vondsten.

Er werd geen vondstenlijst opgemaakt.

5. Besluit

5.1 Beantwoording onderzoeksvragen

- zijn er sporen aanwezig?

- Er zijn enkele minieme sporen aanwezig van laatmiddeleeuwse of postmiddeleeuwse activiteit. De paalsporen in sleuf 1 zijn meer dan waarschijnlijk resten van een oude perceelsscheiding. Dat de lijn ervan afwijkt van de huidige rooilijn is te wijten aan het feit dat de rooilijn voor de definitieve aanleg van wegenis rond 1950 veel verder naar het oosten lag en schuin liep zoals aangeduid op het plan uit de atlas van buurtwegen.
- De twee vierkante paalgaten in sleuf 6 zijn vermoedelijk restanten van de loods die ooit daar in de buurt stond of toebehoren daarvan. De twee andere paalgaten zijn vermoedelijk zeer oud, maar bij gebrek aan enig ander dateerbaar materiaal kunnen en durven we er geen datering aan te geven.

- zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?

- De paalgaten en afvalkuilen zijn van antropogene oorsprong maar het bewaarde en leesbare archeologisch niveau is te beperkt om sporen ouder dan de 19de eeuw te determineren; ze zijn trouwens beperkt tot 2 paalgaten.

- gelet op de aanwezige sporen en het ontbreken van archeologische relictten zijn de vervolgvragen niet van toepassing

5.2 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Het terrein is grondig verstoord en enkel op perceel 149R kunnen we met zekerheid zeggen dat, wat betreft de opgegraven gedeelten, de oorspronkelijke bodem nog vrij intact is op enkele afvalkuilen na. Helaas werden er geen vondsten gedaan die wijzen op andere menselijke activiteit dan mogelijk akkerbouw of weidegrond.

Perceel 152M6 is zodanig verstoord door allerlei grondwerken dat het haast lijkt alsof het stukje rond de paalgaten in sleuf 6 het enige restant is van de oorspronkelijke bodem.

Een vervolgonderzoek is derhalve niet nodig.

6. Lijsten

6.1 fotolijst

map	prefix	nummer	sleufnr	richting	details
2011-180 sleuf1	IMG	48	1	N	
2011-180 sleuf1	IMG	49 kopie	1	N	WEIPAAL
2011-180 sleuf1	IMG	49	1	N	
2011-180 sleuf1	IMG	50	1	W	AFVALKUIL
2011-180 sleuf 2	IMG	42	2	N	
2011-180 sleuf 2	IMG	43	2	N	
2011-180 sleuf 2	IMG	44	2	W	PROFIELPUT
2011-180 sleuf 2	IMG	45	2	W	PROFIELPUT
2011-180 sleuf 2	IMG	46	2	W	PROFIELPUT
2011-180 sleuf 2	IMG	47	2	O	
2011-180 sleuf 3	IMG	37	3	N	
2011-180 sleuf 3	IMG	38	3	NW	
2011-180 sleuf 3	IMG	39	3	N	
2011-180 sleuf 3	IMG	40	3	W	PROFIEL
2011-180 sleuf 3	IMG	41	3	W	PROFIEL
2011-180 sleuf 4	IMG	33	4	W	
2011-180 sleuf 4	IMG	34	4	N	PROFIEL
2011-180 sleuf 4	IMG	35	4	N	PROFIEL
2011-180 sleuf 4	IMG	36	4	N	PROFIEL
2011-180 sleuf 5	IMG	28	5	N	
2011-180 sleuf 5	IMG	29	5	N	
2011-180 sleuf 5	IMG	30	5	N	
2011-180 sleuf 5	IMG	31	5	N	
2011-180 sleuf 5	IMG	32	5	W	PROFIEL
2011-180 sleuf 6	IMG	18	6	Z	
2011-180 sleuf 6	IMG	19	6	Z	
2011-180 sleuf 6	IMG	20	6	Z	
2011-180 sleuf 6	IMG	21	6	Z	
2011-180 sleuf 6	IMG	22	6		SPOOR 1
2011-180 sleuf 6	IMG	23	6	W	KABELRESTEN

2011-180 sleuf 6	IMG	24	6	O	PROFIEL
2011-180 sleuf 6	IMG	26	6	Z	PROFIEL
2011-180 sleuf 6	IMG	27	6	Z	PROFIEL
2011-180 sleuf 6	IMG	59	6		SPOREN 1 - 2 - 3
2011-180 sleuf 6	IMG	60	6		SPOOR 1
2011-180 sleuf 6	IMG	62	6		SPOOR 1
2011-180 sleuf 6	IMG	63	6		SPOOR 1 - 2
2011-180 sleuf 6	IMG	64	6		SPOOR 2
2011-180 sleuf 6	IMG	65	6		SPOOR 1 - 2
2011-180 sleuf 6	IMG	66	6		SPOOR 1 - 2
2011-180 sleuf 6	IMG	67	6		SPOOR 1 - 2
2011-180 sleuf 6	IMG	68	6		SPOREN 1 - 2 - 3
2011-180 sleuf 7	IMG	7	7	Z	
2011-180 sleuf 7	IMG	8	7	Z	
2011-180 sleuf 7	IMG	9	7	W	PROFIEL OPVULLINGSLAGEN
2011-180 sleuf 7	IMG	10	7	Z	
2011-180 sleuf 7	IMG	11	7	Z	
2011-180 sleuf 7	IMG	12	7	Z	
2011-180 sleuf 7	IMG	13	7	Z	
2011-180 sleuf 7	IMG	14	7	N	
2011-180 sleuf 7	IMG	15	7	O	PROFIEL OPVULLINGSLAGEN
2011-180 sleuf 7	IMG	16	7	O	PROFIEL OPVULLINGSLAGEN
2011-180 sleuf 7	IMG	17	7		PUIN
2011-180 sleuf 7	IMG	51	7	O	PROFIEL OPVULLINGSLAGEN
2011-180 sleuf 7	IMG	52	7	N	
2011-180 sleuf 7	IMG	53	7	O	PROFIEL OPVULLINGSLAGEN
2011-180 sleuf 7	IMG	54	7	O	PROFIEL OPVULLINGSLAGEN
2011-180 sleuf 7	IMG	55	7	O	PROFIEL OPVULLINGSLAGEN
2011-180 sleuf 7	IMG	56	7	O	PROFIEL OPVULLINGSLAGEN
2011-180 sleuf 7	IMG	57	7	O	PROFIEL OPVULLINGSLAGEN
2011-180 sleuf 7	IMG	58	7	O	PROFIEL OPVULLINGSLAGEN
OVERZICHT	IMG	3		Z	
OVERZICHT	IMG	4		ZZO	
OVERZICHT	IMG	5		ZO	
OVERZICHT	IMG	6		Z	
OVERZICHT	PANORAMA				ALGEMEEN OVERZICHT

7. Bijlagen

7.1 Kadastraal uittreksel

14

7.2 Representatieve foto-opnames

ALGEMEEN OVERZICHT:

Sleuf 1

Sleuf 2 : profiel

Sleuf 4: profiel

Sleuf 5: profiel

Sleuf 6: spoor 1

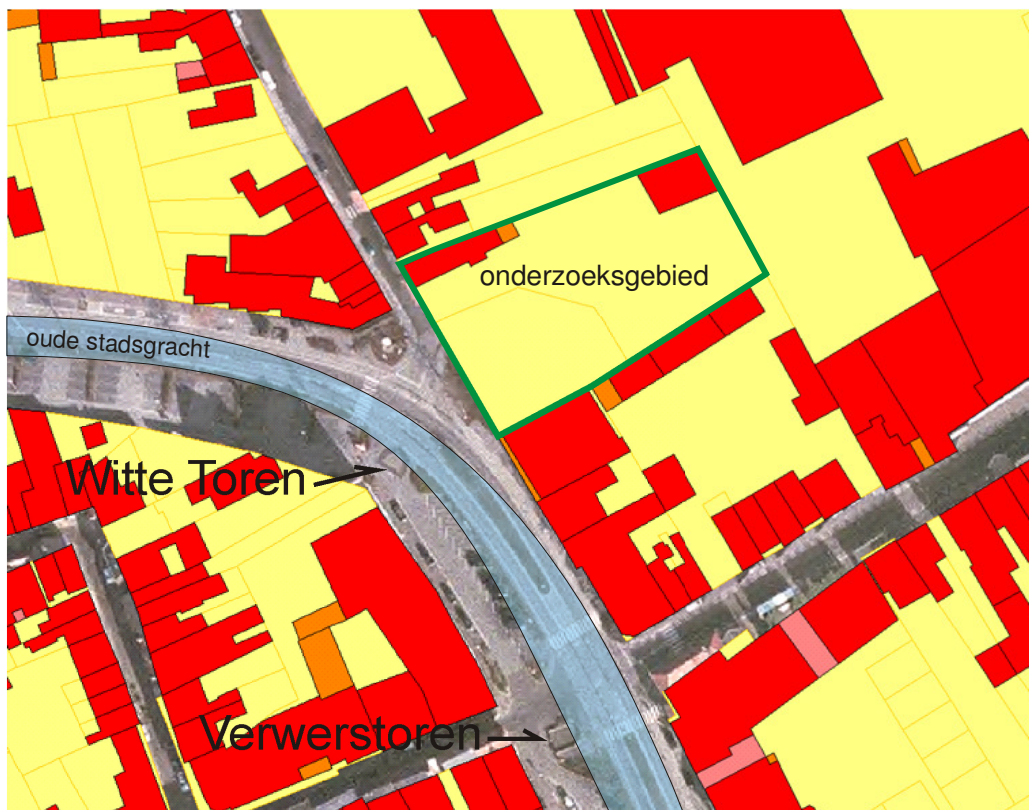
W-profiel

Sleuf 7: profielen

7.3 Situering terrein tov Witte Toren en Verwerstoren

7.4 Algemeen onderzoeksplan

7.5 Stratigrafie van het terrein

Algemeen Plan onderzoekssleuven

Bree, Witte Torenwal
Archeologische prospectie met ingreep in de bodem
Project Immo-Top
opdrachtgever: Immo-Top
uitvoering: HAAST
Rik vd Konijnenburg & Joan Janssen, Grauwe Torenwal 6/00/1 - 3960 Bree
opgemaakt: Bree,

prospectiesleuven

s1, s2, s3, ... nummering prospectiesleuven

50.71
51.09 waterpassing niveau +TAW

onverstoord en leesbaar archeologisch niveau

zwaar verstoorde grond /
zeer recente aanvulling

oranje afvoerbuizen gebruikt als leidingkokers

s1 restanten van weipalen
(oude perceelsscheiding ?)

s6: spoor 3: twee vierkante doorgravingen
(42 cm x 42 cm) met resten van ijzer in de kern en
spoor 1 en spoor 2: twee (ovale) paalgaten

X = 236247
Y = 204384
51°08'34.95 NB
5°36'04.51" OL

Afgebroken gebouw,
zichtbaar op satellietfoto
uit 2003, kadasterplan
en topografische kaart

s7

s6

s5

s4

s3

s2

s1

5.29 m

3m

12m

3m

12m

3m

12m

12m

3m

12m

4.5m

3m

4m

WONING (ca. 1930) MET RECENTE ACHTERBOUW (ca. 1990)

geasfalteerde nog dienstdoende weg

scheidingsmuur

BASISLIJN

scheidingsmuur

0 10 m

TERREINPROFIEL

SLEUF 7

45.23
44.48
44.16
43.31

VULLING BOUWPUT

SLEUF 6

45.16
44.47
44.06

VERHARDING BUSPARKING

SLEUF 5

45.20
44.44
44.16 (SLEUF 4)

SLEUF 3

44.93
44.41

ASFALTWEG

SLEUF 2

45.07
44.42
43.74

OORSPRONKELIJKE BODEM

SLEUF 1

45.14 m
44.48

OORSPRONKELIJKE BODEM

Scheidingsmuur

Scheidingsmuur

Scheidingsmuur

X = 236200
Y = 204316
51°08'32.90" NB
5°36'02.05" OL

45.33 m
44.33 m

Projectie bouwplannen op onderzoeks-sleuven

Bree, Witte Torenwal
Archeologische prospectie met ingreep in de bodem
Project Immo-Top
opdrachtgever: Immo-Top
uitvoering: HAAST
Rik vd Konijnenburg & Joan Janssen, Grauwe Torenwal 6/00/1 - 3960 Bree
opgemaakt: Bree, 17/07/2011

bouwprojecten
prospectiesleuven

s1, s2, s3, ... nummering prospectiesleuven
50.71 waterpassing niveau +TAW
51.09

onverstoord en leesbaar archeologisch niveau

zwaar verstoorde grond /
zeer recente aanvulling

oranje afvoerbuizen gebruikt als leidingkokers

s1 restanten van weipalen
(oude perceelsscheiding ?)

s6: spoor 3: twee vierkante doorgravingen
(42 cm x 42 cm) met resten van ijzer in de kern en
spoor 1 en spoor 2: twee (ovale) paalgaten

X = 236247
Y = 204384
51°08'34.95 NB
5°36'04.51° OL

Afgebroken gebouw,
zichtbaar op satellietfoto
uit 2003, kadasterplan
en topografische kaart

s7

s6

s5

s4

profiel 2

6m

s3

s2

s1

profiel 1

WONING (ca. 1930) MET RECENTE ACHTERBOUW (ca. 1990)

geasfalteerde nog dienstdoende weg

scheidingsmuur

scheidingsmuur

BASISLIJN

TERREINPROFIEL

B

SCHEIDINGSMUUR

SLEUF 7

VULLING BOUWPUT

SLEUF 6

VERHARDING BUSPARKING

SLEUF 5

VERHARDING BUSPARKING

SLEUF 3

ASFALTWEG

SLEUF 2

OORSPRONKELIJKE BODEM

SLEUF 1

OORSPRONKELIJKE BODEM

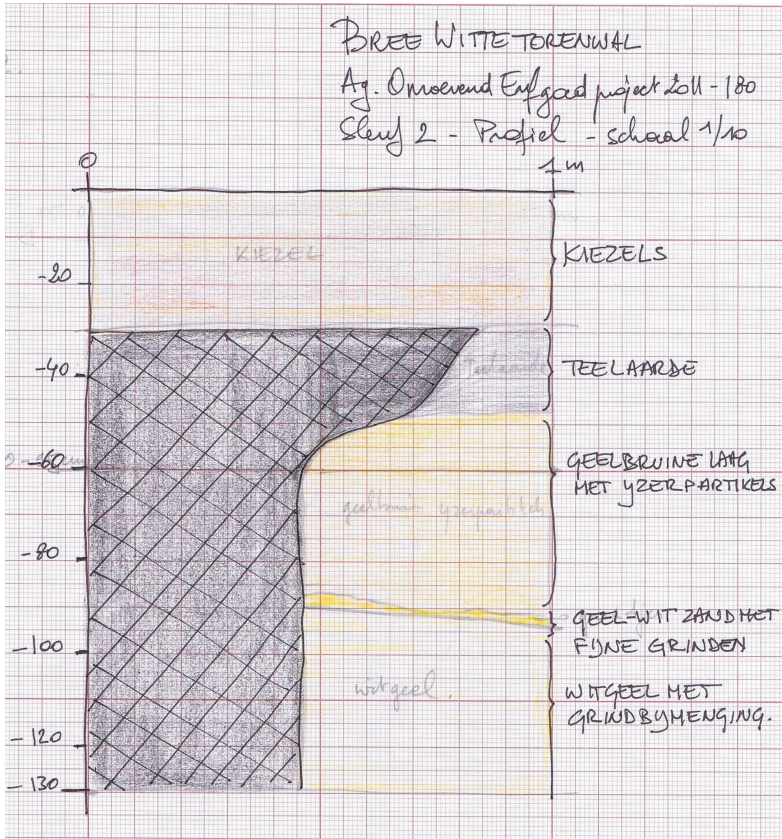
SCHEIDINGSMUUR

X = 236200
Y = 204316
51°08'32.90" NB
5°36'02.05" OL

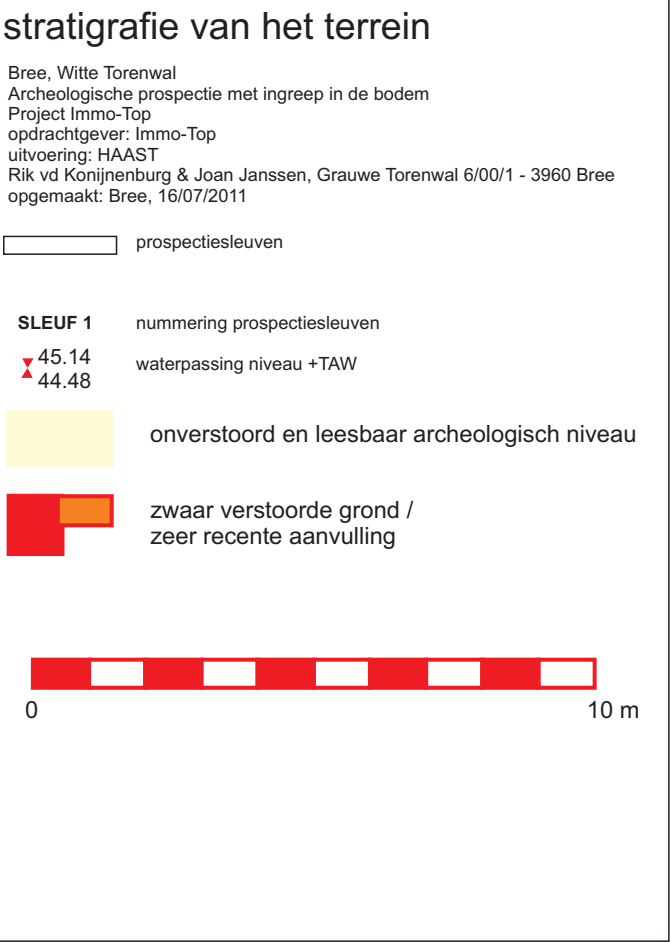
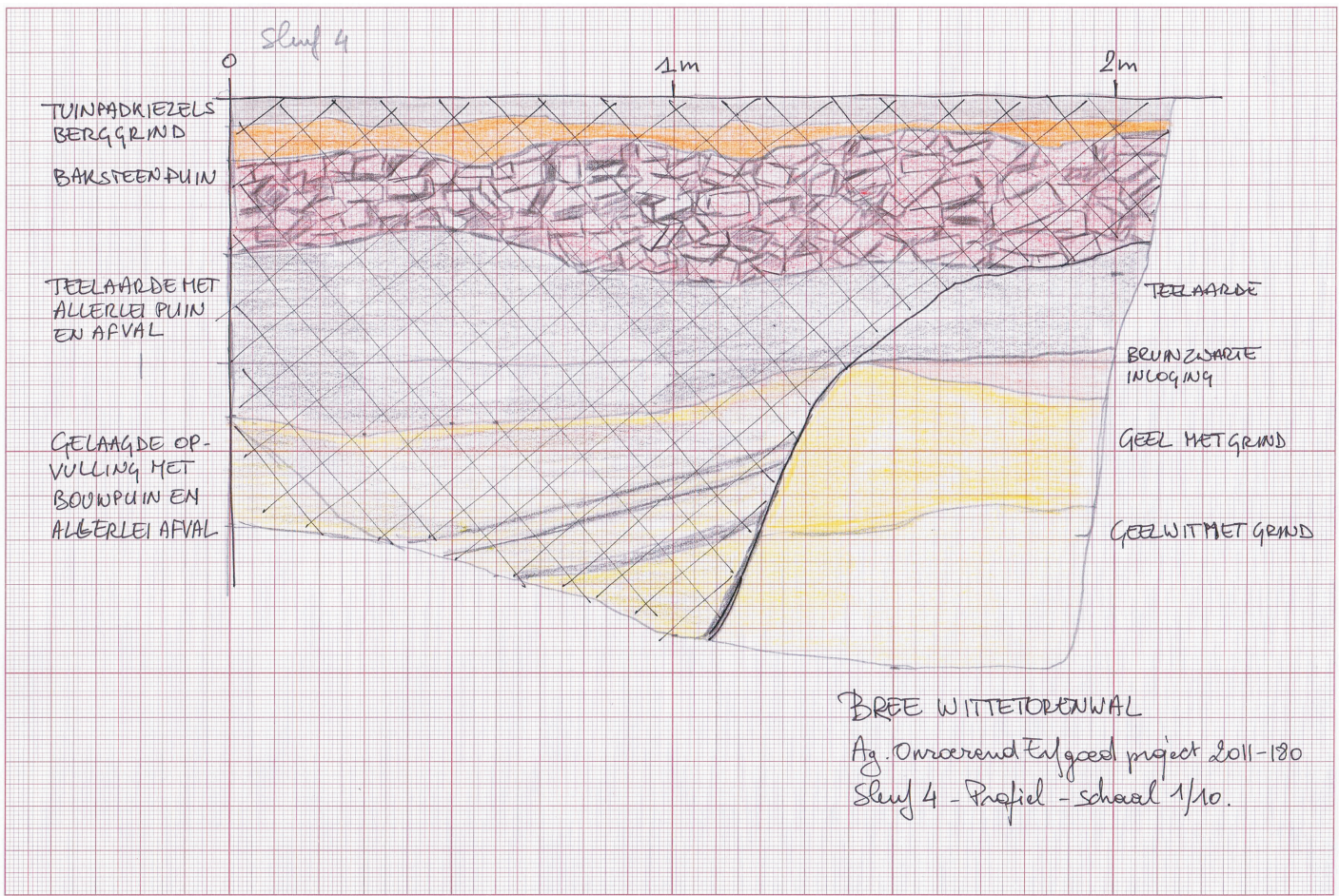

36.68m

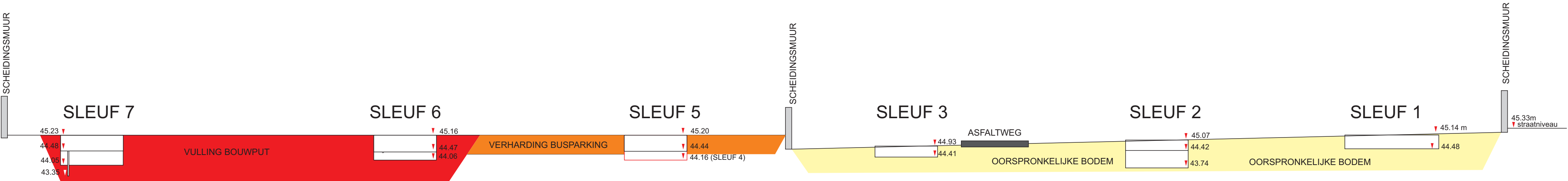
Sleuf 2 - Profiel:

Sleuf 4 - Profiel:

Terreinprofiel op de basislijn

Terreinprofiel: diepte = 300% vergroot ten opzichte van lengte

